

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“

l. e. p. direktoriaus

2026 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-73

PEDAGOGO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 39

I. BENDROJI DALIS

1.1. Pedagogui, instruktuojamam pagal šią instrukciją ir nesilaikančiam jos reikalavimų, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį bei padarinius.

1.2. Savarankiškai pedagogu dirbti gali asmuo:

1.2.1. ne jaunesnis kaip 18 metų;

1.2.2. patikrinęs sveikatą pagal patvirtintą įstaigos darbuotojų sveikatos tikrinimo grafiką, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus (su šiuo grafiku pedagogo supažindinimas pasirašytinai) ir esantis geros sveikatos;

1.2.3. atliekamo darbo apimtyje teoriškai ir praktiškai išmokytas saugiai dirbti, išklauses nustatytą mokymo kursą bei turintis profesinių įgūdžių ir instruktuoas (įforminus instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:

1.2.3.1. darbuotojo saugos ir sveikatos įvadinę instrukciją;

1.2.3.2. įvadinę (bendrą) gaisrinės saugos instrukciją;

1.2.3.3. darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietą) instrukcijas;

1.3. darbuotojas instruktuojamas vadovaujantis įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminiais dokumentais:

1.3.1. priimant į darbą;

1.3.2. perkeltant į kitą darbą;

1.3.3. pakeitus darbo organizavimą;

1.3.4. pradėjus naudoti naujas arba modernizuotas darbo priemones įstaigoje;

1.3.5. pradėjus naudoti naujas technologijas įstaigoje;

1.3.6. pakeitus ar priėmus naujus (esminius) darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktus;

1.3.7. valstybiniam darbo inspektoriui, saugos darbe tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui įsitikinus, kad darbuotojų žinios yra nepakankamos;

1.3.8. įvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga;

1.3.9. ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių, arba nebuvus darbe ilgiau kaip 60 kalendorinių

dienų.

1.4. Darbuotojas atlikdamas savo darbo funkcijas turi laikytis įstaigos darbo tvarkos taisyklėse nustatyto darbo ir poilsio laikos reikalavimų.

1.5. Darbuotojui draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas. Pastebėjus tokį darbuotoją – pranešti tiesioginiam savo vadovui ir/arba darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui.

1.6. Darbuotojas darbo metu, pakeliui į darbą ar pakeliui iš darbo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.7. Pastebėjus įrenginių, prietaisų konstrukcijų gedimą, esant nesaugiai darbo vietai, techniškai netvarkingoms darbo priemonėms, nepakankamam darbo vietos apšvietimui būtina sustabdyti darbus ir nedelsiant pranešti tiesioginiam Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovui ir/ar darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.8. Pedagogas privalo:

1.8.1. žinoti ir vykdyti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ darbo tvarkos taisyklių reikalavimus;

1.8.2. nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

1.8.3. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad švarūs būtų darbo drabužiai bei apavas, rankas plautis tik tam skirtomis priemonėmis;

1.8.4. atvykti į darbą blaivus, darbo metu nevartoti alkoholinių gėrimų, narkotinių bei toksinių medžiagų;

1.8.5. dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instrukuotas;

1.8.6. saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems;

1.8.7. vykdyti įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos dokumentų reikalavimus;

1.8.8. tinkamai naudoti asmenines ir kolektyvines saugos darbe priemones, jas rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį, laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

1.8.9. dirbti tik su techniškai tvarkingais įrankiais bei įrengimais, laikytis įrengimų eksploatavimo taisyklių, darbo priemones naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus;

1.8.10. vykdyti tiesioginio Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ vadovo nurodymus;

1.8.11. savarankiškai neišjungti, nekeisti ir nešalinti darbo priemonėse, įrenginiuose, pastatuose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų, juos tinkamai naudoti, taip pat pranešti apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali ar neprivalo, nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo priemonių gedimus, pastebėtus trūkumus, galinčius kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.8.12. raštu pranešti tiesioginiam vadovui apie atsisakymą dirbti esant nesaugiai darbo vietai, netvarkingoms darbo priemonėms;

1.8.13. pranešti tiesioginiam vadovui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius

sveikatos sutrikimus.

1.8.14. naudotis tik tvarkingais elektriniais įrankiais, kištukiniais lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros įranga (jei tai būtų reikalinga), prailgintuvais ir papildoma įranga. Pastebėjus įrenginių, įrangos ar instrumentų gedimus, esant netvarkingoms asmeninėms apsauginėms priemonėms, darbus nutraukti ir nedelsiant pranešti įstaigos tiesioginiam vadovui.

1.8.15. informuoti darbo vadovą apie situaciją darbo vietose ar kitose įstaigos vietose, kur, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų aplinkiniams ir ypač mokiniams;

1.8.16. Pedagogas turi žinoti:

1.8.16.1. gaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus ir juos vykdyti;

1.8.16.2. specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius;

1.8.16.3. įstaigos darbo ir poilsio tvarką;

1.8.16.4. kaip suteikti pirmąją pagalbą.

1.9. Reikalavimai darbo vietai:

1.9.1. pedagogui turi būti numatytos poilsio patalpos, numatyta vieta darbo priemonėms sudėti;

1.10. Darbo vietoje turi būti pirmos pagalbos vaistinė (vaistinės buvimo vieta ženklinama baltu pliuso ženklu žaliame fone).

1.11. Pedagogas, nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, turi nedelsdamas apie tai pranešti tiesioginiam vadovui ir darbuotojų atstovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicininę pagalbą ir pranešti tiesioginiam vadovui, jeigu reikia, iškviešti greitąją medicininę pagalbą. Darbo vietą ir įrengimų būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtinausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu, nufotografavus ar nufilmavus.

1.12. Darbdavys privalo:

1.12.1. siekti išvengti ar bet jau maksimaliai sumažinti darbo vietose pavojingas ir kenksmingas darbo sąlygas;

1.12.2. nepavykus išvengti pavojingų ar kenksmingų darbo sąlygų, informuoti kitus įstaigos darbuotojus apie darbo aplinkoje esančius sveikatai pavojingas ir kenksmingas veiksnius;

1.12.3. įvertinti darbo aplinkos riziką, įrengti kolektyvines saugos priemones ir nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

1.12.4. įstatymų nustatyta tvarka, atlyginti žalą, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

1.13. Pakilus mokinio kūno temperatūrai nedelsiant būtina pranešti tiesioginiam mokyklos vadovui bei sveikatos specialistui.

1.14. Gaisrinės saugos reikalavimai:

1.14.1. vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui;

1.14.2. žinoti pirmines gaisro gesinimo priemones, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Pavojingi veiksniai darbo aplinkoje, dėl kurių pedagogas gali patirti ūmių sveikatos sutrikimų:

2.1.1. nepalankios darbo vietos mikroklimato sąlygos – temperatūros, drėgmės svyravimai ir oro užteršimas – galimi plaučių ir kvėpavimo takų susirgimai;

2.1.2. elektros srovės poveikis – galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonės. Naudotis tvarkinga elektros įranga. **Draudžiama** pačiam remontuoti bet kokius sugedusius elektrinius prietaisus, įrankius ir pan. Pastebėjus bet kokius gedimus, iškviešti elektriką arba asmenį, atsakingą įstaigoje už elektros ūkį. Pranešti tiesioginiam vadovui;

2.1.3. netvarkinga darbo vieta, nelygios ir slidžios grindys – galimos sunkios traumos. Pastoviai užtikrinti tvarką darbo vietoje;

2.1.4. Dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai;

2.1.5. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį – informuoti tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol bus pašalinti visi trūkumai.

III. PEDAGOGO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

3.1. Laikytis darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko, valgyti specialiai tam skirtose vietose, vykdyti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo metodai.

3.2. Apsirengti tvarkingus ir atitinkamo dydžio drabužius.

3.3. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, kabinetą/klasę, kurioje vyks pamokos ir užsiėmimai su mokiniais.

3.4. Prieš darbo pradžią patikrinti darbo priemones.

3.5. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti įstaigos tiesioginį vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. PEDAGOGO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nedaryti staigių judesių, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.

4.2. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.

4.3. Naudoti tik techniškai tvarkingus darbo priemones.

4.4. Patikrinti, ar darbo vietoje yra visi darbui reikalingi prietaisai ir priemonės, ar jų jungiamieji laidai bei kištukai tvarkingi.

4.5. Prieš pradėdant jungti elektros grandinę, visus prietaisus išdėstyti taip, kad jungiant nepersipintų laidai.

4.6. Pastebėjus prietaisų gedimus, kitus sutrikimus ar dingus įtampai grandinėje, nedelsiant išjungti grandinę ir pranešti apie tai vadovui.

4.7. Pasitraukiant iš darbo vietos, būtina atjungti įtampos šaltinius.

4.8. Nuolat stebėti mokinių sveikatos būklę. Mokiniui susirgus, pranešti tėvams ir, esant reikalui, kreiptis pagalbos į medicinos darbuotojus.

- 4.9. Skirti dėmesio naujai atvykusiam mokiniui jo adaptacijos laikotarpiu.
- 4.10. Mokinių ugdymo veiklos metu stebėti jų elgesį, drausminant nenaudoti fizinio smurto.
- 4.11. Suteikti mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus jo atžvilgiu smurto, prievartos, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimo apraiškas, pranešti apie tai mokyklos direktoriui ir Vaiko teisių apsaugos tarnybai.
- 4.12. Padėti mokiniams tenkinti jų saviugdos poreikius, plėtoti kultūrinius interesus, formuoti saugos veikloje ir buityje įgūdžius.
- 4.13. Vedant mokinius už mokyklos teritorijos ribų, stebėti juos, laikytis eismo taisyklių.
- 4.14. Nuolat stebėti ir skaičiuoti mokinius, kad jie nedingtų pasivaikščiojimų metu. Mokinio dingimo atveju skubiai pranešti mokyklos direktoriui, tėvams, policijai ir vykdyti jo paiešką.
- 4.15. Bendrauti su kolegomis, abipusiu susitarimu stebėti vienas kito organizuojamą mokinių veiklą.
- 4.16. Ugdyti mokinių vertybines nuostatas, pilietiškumą, demokratiškumą, puoselėti dorovę, sveiką gyvenseną.
- 4.17. Darbo metu būti dėmesingu, atidžiu, atsargiu, nesikalbėti su pašaliniais.
- 4.18. Pedagogas darbo metu turi būti blaivus, nenaudoti alkoholinių gėrimų, narkotikų ar kitų toksinių medžiagų.
- 4.19. Pedagogas privalo nuolat būti darbo vietoje.
- 4.20. Tiesiogiai atlikti savo darbus, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.
- 4.21. Darbo metu negalima lipti ant neišbandytų inventorinių paaugštinimo priemonių.
- 4.22. Baigus darbą, pirmiausia reikia atjungti įtampos šaltinius ir prietaisus, sudėti visus darbo įrankius į vietą, patikrinti savo darbo vietą.

V. PEDAGOGO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Visais atvejais susižeidus būtina kuo skubiau kreiptis į gydytoją. Pirmosios pagalbos priemonės yra tokios, kokias gali suteikti patys darbuotojai pagal etiketėje nurodytus reikalavimus, o specialią pagalbą suteikia medikai. Įstaigoje būtinai turi būti pirmosios pagalbos vaistinė.

5.2. Jeigu nukentėjusysis neteko sąmonės, duoti pauostyti amoniako, o jei nepadeda - daryti dirbtinį kvėpavimą. Darant dirbtinį kvėpavimą burna, reikia atsegti nukentėjusiojo apykaklę, atpalaiduoti diržą bei kitus veržiančius drabužius ir paguldyti ant kieto pagrindo. Nukentėjusiojo dešinę ranką padėti po sprandą, o kairioji turi būti viršugalvio srityje. Teikiantieji pagalbą turi atsistoti kairėje nukentėjusio pusėje ir kiek galima atlošus jo galvą, apvyniotu vata, nosine arba drabužio kraštu strypeliu išvalyti burną. Išvalius burną, viena ranka laikyti atloštą galvą, o kita patraukti smakrą į priekį, kad burna būtų pusiau atvira. Giliai įkvėpus, priglausti burną prie nukentėjusiojo burnos, uždengtos nosine (marlės ar tvarsčio galu), ir užspaudus nosį su jėga pūsti į plaučius ką tik įkvėptą orą. Kai nukentėjusio krūtinės ląsta pakankamai išsiplečia, nustoti pūsti. Tuo metu nukentėjęs pats iškvepia. Orą reikia pūsti iki 25 kartų per minutę. Kai nukentėjusiojo dantys stipriai sukąsti, geriau tinka dirbtinis kvėpavimas burna į nosį. Šis būdas taikomas ir tada, kai darant dirbtinį kvėpavimą burna į burną, krūtinės ląsta neišsipučia. Darant dirbtinį kvėpavimą burna į nosį, nukentėjusysis turi gulėti ant šono, kad neužkristų liežuvis. Teikiantysis pagalbą atsiklaupia, giliai įkvėpia, apžioja lūpomis nosį, pridengtą nosine, ir įpučia orą. Pūsdamas jis viena ranka laiko uždengęs burną. Krūtinės ląstai

išsiplėtus, baigti pūsti. Jeigu nukentėjusiojo plaučiai nepakankamai susitraukia, iškvėpimo metu kita ranka reikia paspausti apatinę krūtinės ląstos dalį. Atliekant dirbtinį kvėpavimą, iškvėpimo laikas yra du kartus ilgesnis nei įkvėpimo.

5.3. Jeigu nukentėjusiojo pulsas neapčiuopiamas, daromas išorinis širdies masažas. Žmogus guldomas ant kieto pagrindo, truputį pakeliamos kojos (ant pagalvės ar drabužių krūvelės), atsagstomi drabužiai, kad nespaustų krūtinės ląstos. Ištiesus pirštus, delnai uždedami vienas ant kito tarp vidurinio ir apatinio krūtinkaulio trečdaliai ir energingai 60-70 kartų per minutę spaudoma krūtinė. Spaudoma pakankamai stipriai, kad krūtinkaulis įlinktų 3-4 cm. Širdies masažas daromas pakaitomis su dirbtiniu kvėpavimu. Pučiant orą, krūtinės spausti negalima. Jeigu pagalbą teikia vienas žmogus, jis 15 kartų paspaudžia krūtinę, po to nutraukia masažą ir du kartus pučia orą į ligonio burną ar nosį. Jei gaivina dviese - paspaudimų ir įpūtimų santykis turi būti 5:1.

5.4. Nukentėjusysis turi būti laikomas šiltoje patalpoje. Netekus sąmonės, galima šildyti šildyklėmis, bet labai atsargiai. Jeigu kraujuoja oda (kapiliarinis kraujavimas), ant tų vietų uždėti sterilius spaudžiamuosius tvarščius arba vandenilio peroksidu sudrėkintus tamponus. Jeigu kraujas teka iš nosies, nukentėjusįjį paguldyti, kiek pakelti ir truputį atlošti galvą, ant nosies ir pakaušio dėti šaltus kompresus, į nosį -3% vandenilio peroksidu sudrėkintus tamponus.

5.5. Jeigu nukentėjusįjį tampo traukuliai, būtina jam suteikti visišką ramybę ir pašalinti bet kokius dirgiklius.

5.6. Įvykus avarijai, būtina pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ tiesioginiam vadovui, pagal galimybę, naudojant asmenines apsaugines priemones.

5.7. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina pranešti Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ tiesioginiam vadovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, o reikalui esant, iškviesti greitąją medicininę pagalbą ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai negresia kitų darbuotojų gyvybei. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

5.8. Įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam arba per kitus asmenis pranešti tiesioginiam vadovui apie atsitikimą ir jo aplinkybes.

5.9. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius telefonu 112, turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesinti gaisrą, nedelsiant informuoti bendrovės tiesioginį vadovą. Kilus pavojui sveikatai arba gyvybei, išeiti iš pavojingos zonos.

VI. PEDAGOGO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1. Sutvarkyti darbo vietą.

6.2. Sudėti visas šiukšles į dėžes arba į tam tikslui skirtas vietas.

6.3. Pedagogas prieš palikdamas patalpas, privalo patikrinti:

9.1.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;

9.1.2. patikrinti, ar išjungti šildymo prietaisai, ventiliacija, dirbtinis apšvietimas;

9.1.3. išjungti iš elektros tinklo naudotą kompiuterį bei jo papildomą įrangą;

9.1.4. patikrinti ar uždaryti langai ir kitos angos;

9.1.5. išvesti savo kabinetą;

9.1.6. patikrinti, ar nepalikti įjungti į elektros tinklą elektros įrengimai.

6.4. Apie pastebėtus sutrikimus, gedimus, trūkumus ir apie priemones, kurių imtasi jiems pašalinti, pranešti tiesioginiam darbo vadovui.

6.5. Informuoti įstaigos tiesioginį vadovą apie darbo metu gautas traumas, susijusias su darbu, ūmius sveikatos sutrikimus, ar kitus darbo trikdžius.